

PZ z ČJ – cvičná – 2021

1. Která z následujících vět není napsána pravopisně správně? 1 bod
- A) Máš pro mě tu knihu?
 - B) O mně takto mluvit nebudeš!
 - C) Vše řešili beze mně.
 - D) Říkal mně, že se na něj mohu ve všem spolehnout.

2. Označte z následujících vět větu práci. 1 bod
- A) Léto, budiž pochváleno!
 - B) Ať už nám dá konečně pokoj.
 - C) Můžeme s tím tedy počítat?
 - D) Chlapče, buď tak hodný a podej mi tu hůl.

Text k úlohám 3 – 7

- a) ...Nýčko však už jsem velký, pročež jsem chytrý a vím, že koňská hlava se mně neposmívá, ona to dělá jen tak a já jsem se s ní skamarádil. Když jdu do školy, tak jí pravím: Nazdar! a ona taky praví: Nazdar! Na jaře se mne ptá, budou-li dneska kuličky nebo se bude hrát tyčkrle. Nebo se snad bude na hřišti prohánět meruna, a tudíž mne napomíná, abych nezapomněl mičudu napumpovat. Já na to pravím: Děkan, nezapomenu!...
- b) ...a pak se zastavíme před cukrářstvím pana Svobody. Ve skříni tu jsou koláčky, krémové trubičky, rohlíčky a dorty, růžové, hnědé a zelené. Také čokoládové placičky, posypané takovými bílými a červenými semínky. Tak stojíme s Bejvalem Tondou před výkladem, prstem ukazujeme na dorty a říkáme se značnou rychlostí: „To je moje, to je zas tvoje“ a tak se jako rozdělíme o celý výklad. I tázal jsem se Bejvala, zda by se bál, kdyby ho na noc zavřeli do cukrářství. Bejval Antonín odvětil, že by se ani trochu nebál, že by tam všechno sežral. Já bysem se taky nebál a taky bych všechno sežral. Ale na hřbitově bych se bál. Tam v jednom kuse straší.

3. Najděte v odstavci a) dvě slova zastaralá: max. 2 body

4. Slova meruna, mičuda znamenají: 1 bod
- A) míč na kopanou
 - B) gumové kolo poháněné dřevěnou tyčkou
 - C) balónek přivázaný na dlouhém provázku
 - D) nafukovací drak

5. V odstavci b) je dvakrát užito slovo zhrubělé. Najděte toto slovo a napište větu, ve které ho za zhrubělé považovat nebudeme: 1 body

6. Kterým slovem (slovy) bychom mohli nahradit spojení: v jednom kuse (poslední věta v odstavci b)? 1 bod
- A) stále
 - B) každou noc
 - C) od rána do večera
 - D) občas

7. **Vypište:** **max. 2 body**
A) z odstavce b) souvětí, ve kterém platí, že 1. věta je hlavní, 2. věta vedlejší předmětná a 3. věta vedlejší příslovečná podmínková:

B) z odstavce b) několikanásobný holý podmět:

8. **Která z následujících přímých řečí je napsána správně?** **1 bod**
A) „To není možné!“ Vykřikl otec.
B) Na moji otázku ihned reagoval: Lehčí už pro mě nemáš?
C) „Stavíš se pro mě? Zeptal se a pokračoval: „V pět už budu doma.“
D) „Neznám nikoho,“ řekl, „kdo by nám s tím mohl pomoci.“

9. **Přiřaďte k jednotlivým větám (A-C) odpovídající tvrzení (a-e):** **max. 3 body**
(Každou možnost a-e lze přiřadit pouze jednou)

- A) Nezkusili jsme to, a proto nemůže tvrdit, že to nejde. _____
B) Ivan Trojan, herec Dejvického divadla, se představí v novém filmu s tematikou života lidí žijícími s nevyléčitelnou nemocí. _____
C) Když došli až na kraj lesa, rozhlédli se, aby zjistili, kde se vlastně jsou . _____

- a) Ve větě se objevuje přístavek.
b) Souvětí o dvou větách je souřadné.
c) Mezi větami hlavními uvedeného souvětí je poměr odporovací.
d) V 1. a 2. větě hlavní je nevyjádřený podmět.
e) Souvětí má čtyři věty a je podřadné.

10. **Pouze jedna s uvedených vět splňuje následující pořadí větných členů: *přívlastek shodný, podmět, přívlastek neshodný, přísudek, příslovečné určení způsobu (míry), přívlastek shodný, předmět a přívlastek neshodný:***

1 bod

- A) V tomto týdnu navštívím příbuzné v Praze.
B) Mladí hokejisté Jihlavy vyhráli silně obsazený turnaj v Ostravě.
C) Starší děti ze skautského tábora dnes plnili dva velmi těžké úkoly.
D) Všichni žáci této školy navštívili výstavu cenných archeologických nálezů.

Text k úlohám 11 – 14

Jiří Žáček ze sbírky Domácí přítel

Řek mi přítel Josef. – Podívej,
básníci jsou znalci dívčích duší –
tak mi napiš báseň pro holku,
že mi jenom pro ni srdce buší.

Že má krásný voči, uši, nos,
Popředí i pozadí i pusu...
Že bych ji vzal na fotbal i na ryby...
Že je zkrátka celá **podle** mého vkusu.

Vymysli si nějaký koniny,
Však **jim** tvůj verš dodá vzlet a sílu.
Ženu jenom báseň přesvědčí.
Tumáš pero, hochu, měj se **honem** k dílu

Napsal jsem zhruba tohleto:
Líbíš se mi po částech i vcelku!
Josef podepsal mé vyznání –
No a za měsíc ji pojal za manželku.

11. Z textu vypište 4 slova nespisovná (z obecné češtiny): max. 2 body

12. Jaký má báseň rým? 1 bod

- A) abab
- B) abba
- C) abcb
- D) aabc

13. Najděte v textu básně oslovení: 1 bod

14. Určete slovní druh u podtržených a zvýrazněných slov v textu básně (slovo napište a přiřete slovní druh): max. 2 body

15. Rozhodněte o každém z následujících uvedených tvrzení, zda odpovídá textu? max. 2 body

	A	N
A) Josef je zamilován do jisté dívky, kterou si později vzal za manželku.	☐	☐
B) Dívku chtěl brát i na ryby a také na hokej.	☐	☐
C) Podle Josefa ženu přesvědčí pouze láska.	☐	☐
D) Josefovi se na dívce líbily její obličej i vlasy.	☐	☐

16. Ve které větě je pravopisná chyba? 1 bod

- A) Můžu jí koupit, co si bude přát.
- B) Uviděl ji na rohu ulice.
- C) Ptáš se, zda se můžeš na Janu spolehnout? Pak ti říkám, že na ni za každé situace ano.
- D) Nemluvil o ní vždy hezky, často jí pomlouval.

17. Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost: 3 body

A) To je slušná práce pro tak mladýho chlápka, zvlášť když uvážíte, jak konzervativní banky jsou. A pokud jde o Novou Anglii, musíte tenhle konzervatismus vynásobit deseti, protože tady lidi

nesvěřej peníze člověku, kterej není plešatej, nekulhá a neupravuje si neustále kalhoty, aby měl rovně puky. Andy seděl za vraždu svý manželky a jejího milence. Byl to zapeklitej případ.

B) Když Andy přišel v osmačtyřicátým do Shawshanku, bylo mu třicet. Byl to malej úhlednej chlápek s pískovejma vlasama a malejma šikovnejma rukama.

C) Prokurátor totiž chtěl kandidovat do sněmovny. Potřeboval proto, aby si obyčejnej člověk zapamatoval jeho ksicht. Byl to parádní soudní cirkus, na kterej stáli diváci ve frontě od čtyř od rána bez ohledu na minusový teploty, jen aby si zajistili místo.

D) Takovej pikantní, se všema správnejma přísadama. Byla v něm nádherná holka se společenskejma stykama (mrtvá), známej místní sportovec (taky mrtvej) a prominentní mladej bankovní úředník. Celej případ pak skandálně okořenily noviny. Pro obžalobu to bylo jednoznačný. Proces trval dost dlouho.

E) Nosil brejle se zlatejma obroučkama a měl vždycky ostříhaný a čistý nehty. Je zvláštní, že si tohle člověk pamatuje u chlapa, ale ono mi to Andyho tak nějak charakterizuje. Vždycky vypadal, jako že by měl mít kravatu. Venku byl viceprezidentem úvěrový sekce velký portlandský banky.

(S. King, Rita Hayworthová a vykoupení z věznice Shawshank, upraveno)

17.1 _____ 17.2 _____ 17.3 _____ 17.4 _____ 17.5 _____

Text k úlohám 18 – 21

V zimě jsme sáňkovali, bobovali a někdy i bruslili. Jednoho dne nás to ale přestalo bavit, a tak jsme si řekli, že postavíme **iglú**.

Na půdě jsme našli formu na kostky. Vybrali jsme si vhodné místo pro iglú, vzali lopaty i formu a pustili se do díla.

První den jsme umístili do kruhu kostky a vyznačili tím šířku iglú. Druhý den jsme na předešlý den postavené kostky přidali druhou řadu, již jsme ovšem posunuli již trochu doprostřed, aby se iglú začalo zužovat. Stejně jsme pokračovali i u další řady.

Třetí den nám raději pomohli dospělí. S nimi jsme se již pustili do vcelku složité stavby čtvrté, páté a šesté řady a poté jsme společně začali zadělávat díry mezi jednotlivými kostkami.

Poslední den jsme dodělávali snad to nejdůležitější - střechu iglú. Jakmile jsme byli s touto činností hotoví, stačilo už jen proříznout správně vchod a bylo hotovo!

V našem iglú je krásné teplo a hlavně dospělí se neprotáhnou vchodem!

(žákovská práce – převzato bez úprav)

18. O jaký slohový útvar se v ukázce jedná?

1 bod

19. Napište dvě slova, ve kterých se také píše uprostřed či na konci čárkované u (ú) jako např. ve slově iglú (neuvádějte slova, kde se ú píše po předponách, např. neúspěšný, nebo slova složená – trojúhelník):

max. 2 body

20. Změňte první větu v ukázce tak, aby se v přísudcích psalo ypsilon (y), větu napište:

1 bod

21. **Rozhodněte o každém z následujících uvedených tvrzení, zda odpovídá textu:** **max. 2 body**

	A	N
A) Dospělí se k dětem připojili až třetí den.	☐	☐
B) Ještě před dokončením střechy byl proříznut vchod do iglú.	☐	☐
C) Na půdě našli formu na kostky a lopaty.	☐	☐
D) Iglú mělo celkem šest řad a pak střechu.	☐	☐

22. **Na vynechaná místa v ustálených slovních spojení doplňte příslušné slovo (slova)? max. 2 body**

A) Každý mi říkal, že se prakticky ve všem podobám svému otci. Prý: Jablko nepadá daleko

B) Ten den měli oba rodiče dobrou náladu, a tak jsem se rozhodl je přemluvit, aby mě pustili s kamarády na týden na chatu. Říká se přeci: Kuj železo, dokud je

23. **Přiřaďte k níže uvedeným slovům (A-C) odpovídající tvrzení (a-e).** **max. 3 body**

(Každou možnost a-e lze přiřadit pouze jednou)

- A) znepokojivý _____
B) jelenní _____
C) objemný _____

- a) dané slovo je napsáno pravopisně chybně
b) ve slově není ob předponou
c) slovo má dvě předpony, které dohromady tvoří dvě slabiky
d) slovo má předponu a celkem je složeno ze tří slabik
e) slovo má dvě předpony, které dohromady tvoří jednu slabiku

Text k úlohám 24 – 28

Bilbo Pytlík dosahuje asi tak polovičky našeho vzrůstu a je menší než bradatí trpaslíci. Má polodlouhé kudrnaté vlasy. Oči vypadají jako dva černé uhlíky a uši jsou stejné velikosti jako netopíří uši. Nos není velký ani malý a pod ním se neskrývá žádný knírek. Ústa má malá, ale když se zasměje, oběví se široký úsměv s třpytivě bílými zuby. Pod ústy nenarostly taky žádné vousy. Bilbo má dost široký krk, který někdy nelze vidět. Ramena nejsou vůbec široká. Z ramen vychází krátké ruce a na konci rukou se nachází velmi obratné hnědé prsty. Jeho hrud' je většího vzrůstu, ale vůbec to nevádí, protože obtloustlé břicho se k ní náramě hodí. Nohy má také krátké. U prstů na nohách se nachází chloupky velmi podobné jeho vlasům.

Bilbo jako každý hobit má rád pestré barvy. Nejčastěji si obléká oblečení se žlutou a zelenou barvou. Je velmi rád, když je kolem něj pořádek. Rád taky vykuřuje ze své dlouhé fajfky, která mu sahá až k prstům u nohou.

Bilbo je na začátku knihy obyčejný, hodně líný hobit, který má smíchu a legrace hojnost. Každý hobit z Kraje by o něm řekl, že **ho zná jako své boty**. Jeho lenost je pozůstatkem rodu Pytlíků. Touha po dobrodružství tohoto hobita je díky jeho matce Beladoně Bralové, která pocházela z rodu dobrodruhů, vlastně Bralů. Hobit je tedy velmi pohodlný, líný a dává znát, že má dost peněz. Někteří si oněm myslí, že **dělá, jako by spolkl všechnu moudrost**. Pobaví se rád se sousedy, ale jde-li kolem velký člověk, slušně ho od sebe vyhodí.

V průběhu knihy se Bilbo však mění. Začne se přátelit se všemi, co mají otevřenou náruč přátelství. Už není líný jako veš, ale je cílý jako rybička ve vodě. Není vůbec lakomý, spíš naopak rozdávačný. Přestalo

mu záležet i na pořádku kolem něj. Bilbovi na konci knihy ani nevadilo, že se s ním žádný hobit z Kraje nebavil a že ho všichni pomlouvali. (žákovská práce – neupraveno)

24. **Vyhledejte v prvním odstavci výchozího textu tři slova napsaná s pravopisnou chybou a napište je pravopisně správně:** **max. 3 body**

25. **Které dva slohové postupy nalezneme ve výchozím textu?** **1 bod**

- A) umělecký a popisný
- B) popisný a charakterizační
- C) výkladový a prostě sdělovací
- D) charakterizační a umělecký

26. **Slova či slovní spojení z výchozího textu vyjádřete lépe, obratněji:** **max. 2 body**

- A) Jeho lenost je **pozůstatkem** rodu Pytlíků.
- B) Nejčastěji si **obléká oblečení**...

27. **Rozhodněte o každém z následujících uvedených tvrzení, zda odpovídá textu:** **max. 2 body**

	A	N
A) Bilbo je líný hobit, a proto nemá dostatek peněz.	☐	☐
B) Bilbo nosí knírek a vousy.	☐	☐
C) K Bilbovým oblíbeným barvám patří žlutá, červená a zelená.	☐	☐
D) V celé knize se charakter Bilba nemění.	☐	☐

28. **Vysvětlete přirovnání z výchozího textu (v textu podržena a napsána kurzivou), přirovnání opište a přidejte vysvětlení.** **max. 2 body**

29. **Napište krátké věty, ve kterých bude slovo zdraví:** **max. 2 body**

- A) podstatným jménem:
- B) přídavným jménem:

30. **Ve kterém z následujících spojení naleznete personifikaci?** **1 bod**

- A) vítr ho pohladil po vlasech
- B) ulehl na měkoučký mech
- C) v paprscích slunce se třpytily vločky sněhu
- D) z očí mu ukápły dvě velké slzy